Ч. 62. Чернівці, неділя дня 16. (28.) марта 1897 року. Рочник XIII.

ЧАСОПИСЬ для руских родин.
Виходить щодня кромі днів по неділях і сьвятах.

БУКОВИНА

Редакция і адмінїстрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата 10 зр.

Рада державна.

Нинї починає ся перша сесия нової ради державної, що має радити шість лїт. Коли поминемо палату панів, зложену менше більше з одностайних людий, то зі складу нової ради державної, так як она вийшла з остатних виборів, можна висновувати, що наради єї будуть нераз дуже неспокійні, хоч умірковані сторонництва все таки будуть в нїй переважати.

Перший раз по причинї заведеня пятої куриї будуть мати социялісти в австрийскій радї державній самостійну партию, вправдї нечисленну, бо зложену лише з 14 осіб, але таку, що нераз дасть про себе чути. Поміж иньшими послами є також радикальні представителї, почасти з національною закраскою і ті певно також не схотять мовчати.

Сторонництва консервативні очивидно сильнїйші і скорше згодять ся поміж собою мимо національних ріжниць. Мають они около 200 голосів, до котрих причислене вже і коло польске.

Давна лївиця нїмецка, що в попереднїй радї державній мала 105 голосів, тепер має лише 49 голосів. Але спільно з фракциєю вірноконституцийних представителїв великої посїлости нїмецкої, котра числить 28 голосів. умірковано лїберальний елемент нїмецкий, з котрим коло польске радо входить в зносини, буте мати все таки значну силу, зложену з 77 послів.

З того виходить, що в богато справах, в котрих іде о спільне добро цїлої держави, консервативни разом з умірковаными поступовцями нїмецкими і з колом польским, будуть могли перемагати послів радикальних.

Коло польске буде й тепер мати великий вплив у радї державній, тим більше, що всїми силами старає ся о солїдарність; волить мати меньше кілька голосів, але решту згідливу. Тою солїдарностию Поляки вибороли для себе богато прав, отже не думають еї покидати.

Нова рада державна має богато важних справ до полагодженя, між ними найважнїйшу угоду з Угорщиною. З тими справами будемо по черзї познакомлювати наших читателїв, а щоби се тим лекше приходило ся, вважаємо потрібним подати склад ради державної, партий і імена важнїйших послів. О тих партиях і послах буде нераз мова, то треба їх знати.

Вибори покінчені; всї 425 члени нової палати послів уже вибрані. Після сторонництв дїлять ся ново вибрані посли так:

Нїмецкі клерикали числять 51 членів. Вибрані они в провінциях альпейских по найбільшій части в куриї сїльскій і міскій; рівнож більша посїлість горішної Австриї доставила тїй ґрупі кількох членів. В склад сего сторонництва входять між иньшими посли: Бавмґартнер, Дїпавлї, Ебенгох, др. Фалькенгайн, Катрайн, Турнгер, Трайінфельс, Цалїнґер.

Антисеміти або християньскі социяли числять 28 членів. Вийшли они з вибору у Відни і з 5-ої та 4-ої куриї долїшної Австриї. Замітнїйші між ними: Ґесман, Ал. Ліхтенштайн, Люеґер, Патай, Шайхер, Шлезінґер, Шнайдер, Штайнер, бурмістр Відня Штробах, Верґанї.

Нїмецка партия людова (Deutsche Volkspartei) числить 38 членів. Вибрані переважно куриєю міст в Каринтиї, Країнї, обох Австриях, Моравї. Замітнїйші: Барайтер, Павло Гофман, Кайзер, Кіндерман, Праде, Штайнвендер.

Молодочехи числять 62 членів, коли вчислимо між них 1 радикала і 1 аґрариста. До клюбу ческого не всї війдут, так що буде кількох послів „диких“. Замітнїйші: два Адамки Ґустав і Кароль, Бжезновский, Брзорад, Дик, Енґель, Ґреґр, Герольд, Кафтан, Кайцль, Янда, Крамарж, Пацак, Сляма, Страньский, Вашатий, Зачек. — На боцї стоїть один Чех клерикал Антон Стоя, вибраний в 5-ій куриї з угорского Градца.

Коло польске числить 59 членів разом з послом шлеским кс Свежим. — Крім того маємо ще 9 послів-Поляків, а то 3 з сторонництва людового і 6 стояловців. Коли посли людовцї вступлять до кола буде оно числити 62 членів. Стояловцї не вступлять до кола.

. Русинів засяде в палаті 11, а дїлять ся они: 3 независимі (Танячкевич, Окуневский, Яросевич), 6 польско-правительственних (Барвіньский, Вахнянин, Гробельский, Каратницкий, Мандичевский, Охримович) і 2 Русини буковиньскі (правительственні): Винницкий і Волян.

Словінцї числять 16 членів. Належать до них між иньшими: Альфред Коронінї, Ферянчиц, Грегорец, Грегорчиц, Повше, Робиц, Спинчиц, Шукле, Сустершиц.

Хорватів засїдає 11: між ними: Бянкінї, Борчиц, Булат, Кляіц, Ляґіня, Періц, Супук.

Сербів 2: Болїян і Квеквіц.

Італїянцїв буде в палатї 19 а дїлять ся они на: клерикалів 5 (як Бацанелля і Сальвадорі) та лїбералів 14 (як Бертолї, Камиі, Чіяні, Мальфатті, Ріцці).

Румуни числять 5 членів: Гормузакі, Лупул, Попович, Василько, Цуркан. Вірмено-Поляк Стеф. Стефанович стоїть осторонь.

Социял-демократи числять 14 членів: Бернер, Цінґр, Дашиньский, Ганїх, Гібеш, Кізеветер, Козакевич, Ресель, Ріґер, Шрамель. Штайнер, Феркавф, Вратни, Целер.

Заступники більшої посїлости числять разом 52 членів, а дїлять ся они: на февдалів, 21 членів (як Белькреді, Хотек, Чернїн, Дейм, Фридріх Шварценберґ. Сільва Тарука, Відерсперґ), — на 3 членів партиї центра: Бальтацці, Берхтольд, Веттер (всї три з Моравии), -- і на вірноконституцийних, 28 членів (як Атемс, Аверсперґ, Бернрайтер, Дубски, Кільмансеґ, Москон, Штірґ, Зедвіц).

Нїмецко-лїберальне сторонництво числить тепер 49 членів. Замітнїйші між послами того сторонництва: Авспіц, Бендель, Демель, Фурнїєр, Функе, Газе, Коп, Менґер, Носке, Перґельт, Промбер, Рус, Шікер, Штайнер, Врабеп.

26

ЗАЛЇСЄ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

— Я знаю — відповіла дївчина живо. — Демократизм треба ще зазначувати роботою. Бувши у Львові через два роки у тїтки, я пізнала там одного пана, котрий менї докладно виченив, що се таке демократизм.

— І якою роботою думаєте єго зазначити?

— Що-ж я можу тепер робити?

— Е! нї, не кажіть так! Можете щонайменче робити се, що ваша добра мати робила; можете н. пр. мати вплив на батька, щоб він не терпів у селї такого неладу, як є. Розуміє ся, коли пан Більский забере вас нам на другий рік та ще й виїде з села в місто, то з вашого демократизму користи не буде.

— Пане Левіцкий; не докучайте менї Більским — промовила з усьміхом, — бо я вам так само і з більшим правом буду докучати панною Стефкою. Ви самі винні, що она рішила ся вийти за кого иньшого замуж.

— Вже і вийшла — замітив Славко невиразно.

— Вже вийшла? — спитала ся дївчина і зміняючи голос на більше мягкий, додала: — Я властиво не повинна вам докучати...

— Можете, нїчо не шкодить.

— Не хочу.

— Чому?

— Бо то вас певно болить.

— У мене досить сильні нерви. Я був навіть на єї слюбі.

Славкови забагло ся немов висповідати ся перед дївчиною, що пошанувала єго чутє, немов похвалити ся своїм вчинком, чого навіть перед сестрами не зробив.

— Як то, ви були на єї слюбі?

— Тодї, коли я виїхав був на три днї.

— По що-ж ви їздили? Мучити себе?

— Бачити єї і єго.

Дївчину се очивидно зацїкавлювало.

— Бачити єї, що за міну має — говорив Славко. — Се-ж цїкаве, правда?

— Певно. І яку міну мала?

— Зовсїм вдоволену.

Славко почав їй оповідати всю пригоду. Думав, що зможе оповісти єї спокійно, а навіть з легким глумом, так як почав. Тимчасом коли пригадував собі чимраз лучше пережиту подїю, голос єго мяк, він урывав і не докінчивши, замовк та похилив голову в землю.

Настала мовчанка. Маня передумувала, від чого би почати сьвіжу, веселїйшу розмову, але не находила предмету.

Аж по добрій хвилї Славко підняв голову і намагаючись до усьміху, відізвав ся:

— Правда, який я ще дитинний!... Не дивуйте ся і не сьмійте ся! Я до того перед рідними сестрами не признав ся, що вам тепер оповів. Менї здає ся, що вам можна було оповісти, а я чув потребу до того. Тяжко носити ся самому із своїми думками.

— Не бійте ся; я вмію оцїнити ваші почутя і зовсїм не думаю брати їх на глум.

— Є, знаєте, люди, з котрими цїлими лїтами жиє ся, а проте чоловік перед ними криє ся; а є знов такі, до котрих відразу має ся довіре. Ви мабуть одна з сих...

— Незаслужений комплїмент...

— Менї тепер не до комплїментів; я, можна сказати, зробив ся тепер байдужий

Один социяльний полїтик др. Фердинанд Кронаветер.

Партия Шенерера числить 5 членів: Іро, Кіттель, Шенерер, Тірк, Вольф.

Для порівнаня змін, які зайшли в поодиноких сторонництвах, може послужити отся табелька:

	Попередна каденция	Теперішний стан	зиск + — страта
Нїм. клерикали	26	41	+15
Антісеміти	10	28	+18
Нїм. партия люд.	17	39	+22
Коло польске	55	59	+ 4
Людовцї	—	3	+ 3
Стояловцї	—	6	+ 6
Русини	8	11	+ 3
Молодо-Чехи	47	60	+13
Чеські радикали	—	1	+ 1
Чеські клерикали	—	1	+ 1
Словінцї	16	16	—
Хорвати	7	11	+ 4
Серби	1	2	+ 1
Румуни	5	6	+ 1
Італ. клер.	2	5	+ 3
Італ. лїбер.	11	14	+ 3
Февдали	22	21	— 1
Партия центра	6	3	— 3
Вірно-конститут.	105	28	—28
Лїберали		49	
Соц. полїтики	1	1	—
Социял демократи	1	14	+13
Партия Шенерера	2	5	+ 3
Опорож. мандатів	11	—	—
	353	425	+72

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 27-го марта 1897.

Товариство лїкарів на Буковинї розіслало запрошенє на загальні збори, що відбудуть ся в середу, дня 31. марця о год. 7 вечером. На порядку дневнім є кромі внутрішних справ товариства, виклад докторів Залозецкого і Филиповича про деякі випадки слабости з практики в краєвім шпитали, разом з представленєм хорих і показом препаратів, а відтак відчит „Про новітне уряджене санїтарне ц. і к. армії“ полкового лїкаря др. Ізидора Каста.

Дирекция зелїзниці в Чернівцях може вийде небавом з країни мрій і бажань та стане дїйсностию. Як доносять з Відня, має наступити реоґанїзация в цїлїм устрою дирекций зелїзниць. Іменно мають бути основані три головні дирекциї у Відни, в Празї і у Львові а за те побільшене число дирекций руху. В Галичинї утворять кромі в Кракові і в Станїславові ще в Перемишли і в Тернополи дирекциї руху, а Чернівцї дістануть також осібну дирекцию руху, що буде підчинена безпосередно мінїстерству зелїзниць. Провід усїх галицких дирекций має дістати ся в руки бувшого посла Щепановского, а також і для Чернівцїв є вже кандидат на директора в особі ґрафа Фестенбурґа. Офіцияльне потвердженє тих вістий має наступити тими днями.

Медичний факультет в Чернівцях занимає правительственні круги поважно, бо як іде чутка, вже навіть працюють над плянами для будучої будови.

На шляху Іцкани-Сучава почав ся від 25. марця рух усїх поїздів — не знати на як довго.

Стипендиї з фундациї архикнягинї Мариї Валєриї, основаної при нагодї еї вінчаня, роздасть черновецкий маґістрат, як щорічно, так і сего року двом сиротам приналежним до Чернівцїв без ріжницї народности і віри, не переступивших 14 лїт житя. Достаточно підперті прошеня треба вносити найдальше до 1. мая.

Зі Скалату доносять, що коли комісия виборча оголосила результат голосованя „ґр. Пінїньский 80 голосів а Шміґер (руский кандидат) 40 голосів, селяни уложили формулу присяги і кождий виборець, що віддав голос на Шміґера, з покликом на присягу підписав еї при двох сьвідках. Таких підписів зараз по виборі посла зібрало ся нї більше, нї меньше, як 89! Так то переводили ся вибори в Галичинї.

Православна місия відбувала ся від 15—20 марця в закладї карнім в Станїславові. Через пять днїв відправляли архіпресвітер-ставрофор о. Прокопович і тамошний парох о. Касиян Бриндзан молебні, богослуженя та проповідували по руски і по волоски. При відправах сьпівав хор з вязнїв, котрий вивчили і управляють ним уч. Є. Якубович і Ґ. Мазуряк, та підносив красу богослуженя, в якім брали участь всї урядники закладу. Науки і проповіди зробили велике вражінє на нещасливих вязнїв, а були би еще красші плоди принесли, колиб язик в тих науках був чистий, народний, а не якась российско-староруска мішанина, що еї трудно вязням розібрати.

Рускі сьвященики в Америцї. Митроп. ординарият виставив грамоту на душпастиря в Монт-Кармель в Сполучених Державах північної Америки для о. Стеф. Макара, сотрудника в Хирові а душпастир з Монт-Кармель о. Нест. Дмитрів одержав грамоту на душпастиря в Вінніпеґ в Канадї.

З міского театру. В недїлю пополудни „Родиме гнїздо“ Судермана по знижених цїнах, вечером велика опера Маєрбера „Пророк“ Ві второк 30. марця зачинають ся гостинні виступи Райхенберґа, баритонїста надворної цїсарскої опери у Відни. Задля гостя виставлять: Веселї жїнки з Віндсору, Жидівку, Фавста і „Ґуґеноти.“ Замовленя на місця принимає канцелярия театру.

Звертаєм увагу охочих плекати гусеницю шовківника на оповіщенє п. Евгенія Якубовича, поміщене між нинїшними оголошенями.

Астрономія в театрі. У Відни основало ся нове научне підприємство „Уранїя“, на взір такої-ж „Уранії“ в Берлинї. Цїль сеї спілки незвичайно гарна. Через сценїчні вистави, популярні виклади і експерiменти має она популяризувати науки природничі і найновійші добутки технїки. На разї мають відбувати ся пополудневі театральні вистави в Deutsches Volkstheater. На першій астрономічній виставі уряд или: „Ein Ausflug nach dem Monde“. Коли піднеслась занавіса, показав ся видцям цікавий образ. На сценї комната ученого астронома з ґльобами, далековидами, секстантами, лїхтарнями і т. д. Артист Вайссе лїворуч за пульпітом представляє професора і обясняє зявища природи, котрі представлені в задній половинї сцени. Вистава дїлить ся на 3 акти, а 12 сцен. Перша сцена з висоти 5.000 миль по-над землею представляє нам те затьмінє сонця, як оно виглядало 19-го серпня 1887 р. в околици Берлина. Нюанси сьвітла переходять знаменито з одної в другу. Дальше ми вже в горі 25.000 миль по-над землею, в четвертій сценї ще лиш 1.000 миль від місяця, сцена представляє в перспективі гори на місяци, сконструовані після дослїдів науки. В дванайцятій сценї повертаємо на землю; після бурі і спаданя метеорів проясняє ся небо, а сцена представляє тиху ніч.

Живцем спалені. З Закопаного доносять: В сусїднім сїльци Підчервонім, в присїлку званім Конївка згорів в ночи з дня 16-го на 17-го марта с. р. хлопский млин. Огонь, котрого жертвою упало цїле майно бідного мельника і двоє малих дїтий, розпочав ся в млинї від сухої оси вальця у воднім колесї. Млин, котрим в неприсутности родичів правив 12-лїтний хлопець, син мельника, молов в ночи. В хатї спало пятеро молодших дїтий, а згаданий хлопець, утомлений роботою, заснув твердо на лаві. Втім около півночи збудив его траскіт горючих дощок, дим і огонь, що втискав ся до хати. Зірвавши ся з лави вхопив хлопець одну і другу дитину та викинув через вікно. В величезнім страху двоє дїтий влїзло десь під печ і за скриню і обоє погоріли, бо відважний хлопець не міг їх найти і сам ледве встиг уратувати власне житє.

Померли. Знана від довгих лїт властителька трактиєрнї в Чернівцях Фанї Райс померла по короткій слабости в 48 роцї житя. — Вчера поховали Люїзу Полячек, жену професора ґімназияльного, помершу в 35 роцї житя.

Кроваву бійку почали селяни з Петрівцїв з Липованами з Липованя в Петровецкім громадскім лїсї задля уживаня ґрунту, о котрий процесу-

---

до всїх женщин, та проте вірю ще, що є між ними щирі люди. Спокою бажаю...

— Борби повинні ви бажати, а не спокою; ви-ж не старець.

— А вже-ж, без борби годї і я еї шукаю, я еї вже найшов, але не таку, як ви собі думаєте. От з нашим війтом побороти ся, з нашими Мошками, з темнотою — отсе тепер для мене борба, вправдї не поетична, але за те цїкавійша і користнїйша, нїж ті стереотипні, все однакі борби любовні.

— Ви зробили ся песимістом завчасу і без надто великої причини. Се стара істория... Бачите, як листє спадає з клена? А він на весну знов зазеленїє.

— Так-так! Се стара істория, мовляв Гайне, doch bleibt sie immer neu... Але даймо тому спокій! Шкода о тім і говорити! Чуєте, панно Маню? Я числю на вас, що коли менї буде потрібно помочи батька в користь громади, то ви ужиєте свого впливу на него. Правда?

— Буду старати ся.

— Як би ви знали близше відносини Залїся, то вас би така сама лють брала на них, як мене бере, коли думаю про них. Я нераз і рад з того, що зазнав того розчарованя, бо тепер я чую ся більше громадянином, членом суспільности.

І він розповів дївчинї про нелад і злиднї Залїся, розповів усе докладно. Маня чудувала ся, що сидить в селї, а мало що знає про него.

Пізно в вечір думав Славко над своєю розмовою з Манею і соромно було єму лиш за одно: що виявив перед нею своє розчарованє і жаль. Думав, що се єго піднесе, а тимчасом оно ще єго прибило. Вправдї Маня слухала єго із співчутєм, але він тепер підозрівав о недостачу чутя всї панни, навіть Маню, до котрої в деяких хвилях чув довірє.

А тимчасом панна Маня у своїй комнатї грала до пізна на фортепянї і якісь такі самі задумчиві та смутні мельодиї, що то старому Заборовскому аж навкучило.

— Моя кохана, чом ти не йдеш спати? — спитав він еї, зайшовши до еї комнати. Вже 11 година.

— Скоро тато хоче спати, то я — розуміє ся — зараз перестаю.

— Не в тім річ, любко, чи я сплю чи не сплю; тілько ти повинна спати! Я такий рад, що ти вже лучше виглядаєш, отже бою ся, аби знов не змарнїла. Ой, моя ти рибко золотенька!

І старий Заборовский обняв доньку за голову та поцїлував еї в чоло.

— Якось не хоче ся менї спати — оправдувала ся донька. — Бачите, тату, яка ніч красна; от місяць над лїсом...

— Акурат найлїпша ніч до спаня — закінчив прозаїчний тато.

(Дальше буде).

ють ся обі громади. Липовани виступили до бійки зі стрільбами і ранили шістьох господарів з Петрівців. Сейчас прибула жандармерия з Мітоки і з Іцкан та зробила конець бійцї, а сучавске старостово зарядило осторожности, щоби ті напасти не повторили ся. Против виновників веде ся судове слідство а ранених віддали до шпиталю в Сучаві.

З нужди. Йосиф Пульда, 42-лїтний, жонатий чоловік і отець 5 дїтий, замешкалий при ул. сьв. Тереси у Львові, позбавив ся оногди житя, а причиною того була нужда. Пульда був 16 лїт тимчасовим канцелїстом при зелїзници, стратив то місце задля недуги і в послїднім часї дуже мало зарабляв покутною писаркою. Вже від довшого часу носив з собою шнурок і мав намір відобрати собі жите; жінка і сусїди знали о тім, а їх вговорюваня, „що колись може таки буде лїпше“, здавалось, промавляли єму до пересьвідченя. Оногди, коли нїхто не сподївав ся того, випив Пульда в присутности жінки фляшцину отруї. Поміч завізваної зараз стациї ратункової була вже безуспішна. Лїкар мусїв ужити цїлої своєї вимови, щоби відвести попавшу в розпуку матїр осиротїлої родини від самоубійства.

Пожар вибухнув в Ґоґолинї у тамошного господаря Василя Домитращука і знищив стайнї. Скора і сильна поміч уратувала хату від огня, та семеро товару, що були поприпинані в стайнї на ланцах.

Лапка на тхорі.

Написав

4) *Стефан Пятка.*

(*Дальше*).

Зістав Лучка Дучка війтом, Василь Козодій присяжним, царство отворило ся тим кільком радникам, що вже зрозуміли обрядки автономічної власти — по свому зрозуміли — радникуючи з хісном для себе лїтами: одні забрали з Лейбою податки, другі толочне, треті лїс громадский, четверті шарваркові „поведенциї“ і касу бідних, словом подїлили ся урядами. Начальник Лучка Дучка одержав від присяжного палку-тернівку, від радних печатку і торбу яко „знаменія“ громадскої достойности і відвічальности за всї порядки.

Лучка Дучка не набрав поваги яко начальник з суковатою тернівкою, але противно: коли зявив ся перший раз в корчмі на радї, побачив тілько головачів горлатих, стратив притомність, стратив і тому відвагу, яка єго нїколи не опускала в церкві на всеночнім, коли держав сьвічку близько сьвященика. Пізнїйше за порадою присяжного знайшов ся лїк і на несьміливість: став потягати гірку потїшительку, з кождим днем що раз більше, і дійшло до того, що на всякі опімненя властий мав завсїгди готове мовчане. Раз один всего зробив ужиток на свою руку з достойности війтівскої і тото єму не вдало ся: роспік громадску печатку над сьвічкою коло шинку, але то добре роспік і прибив спячому жидови димкарови на самісенькім ротї, щоби не храпів. Мав же за то від жандарма тілько, що вже нїколи не носив печатки за холявою, лише присяжний.

Так служив Лучка Дучка за покривало радникам несовісним, два лїта ходив поміж хати з присяжним Василем Козодоєм, грабив за податки, гонив на шарваркове, дорогове, мостове, снїгове, болотне, стежкове, гонив, бо так радники велїли, а він від того був війтом в селї, щоби грабити, гонити чи на шарваркове, чи до кремiналу. Так розумів у своїй нетверезій голові свої обовязки і мовчав, а що найважнїйше, не гнївав ся нїколи на нїкого. Має бути так, то нехай буде так — а мало бути инакше, то нехайже буде инакше, єму все одно.

Так було два роки, що радники могли сказати: „Отець духовний велїли вибрати такого війта, ми вволили їх волю, ми тому не виноваті, що такі непорядки.“ Аж на третім роцї стала ся тота невидана комедия Козодоїв з Шапчихою, тота глупа пригода, в котрій і начальник Лучка Дучка хотїв щось мудрого сказати і таки сказав: „Сїдайте, Лейбихо, на шиньок, задріть менї кожух на голову, будемо удавати старого Козодоя з Шапчихою.“

Ще люди не перестали в корчмі сьміяти ся з того помислу, а вже прибіг з підбитим оком і покровавлений присяжний Василь Козодій, потягнув війта до ванькиру і почав єму щось на ухо шептати.

Війта Лучку Дучку тота тайна вість мов окропом спарила: він вискочив з ванкіру до корчми, розгорнув кожух, розперезав ремінь і кричить „люде дивіть ся...“ Розщепив камізельку а далїй ростегнув сорочку і все повторяє „люде дивіть ся...“

Побачив Онофер Безвусий, що з війтом зле, вхопив єго за руку і повідає:

— Війте, гамуйте ся... Людий повна корчма, ви в не хащах... Не сьмішіть громади, она на таке ще не заслужила.

Послухав Лучка Дучка Безвусого, троха стримав ся; він кинув собою на лаву, засунув кучму аж на ніс і кричав:

— Йой, люди добрі, йой!... Чого від мене тота баба хоче, що я єї зробив?... Бодайже тебе з твоїм язиком поганим необшкрептаним!... Пождиж Шапчихо, пожди, я тобі покажу.

Що Василь Козодій повів свому начальникови на ухо, о тім не стоїть і згадувати; то була марниця, але тота марниця довела рівнодушного раба божого до крайности. Лучка Дучка попав у страшну ярість, він був би в тій хвили свою близьку своячку Тациянну Шапчиху покусав зубами. О тото тілько ходило Василеви Козодоєви, щоби хтось другий за єго підбитим оком опімнув ся; злобна єго душа хотїла помстити ся на нанашцї, глядала союзників і найшла.

II.

Федор Шапка не належав до тих, що то годину сапають, годину драпають а годину взувають ся, а прецінь нинї щось як на злість не йшло нїчого до складу; і вибирав ся десь і не вибирав і ладив ся і не ладив, ходив, по кутах нипав, мов за вчорайшим днем, і тиркотаня своє Тациянни не слухав а уже найбільше з тою файкою не міг собі дати ради: може з десять разів ішов від стола до печі, припікав єї, чистив цибух протичкою, вишкрібтував пригарі, якось не смакувала. Вічно крутив ся жінцї попід ніс, відсував горшки на бік, щоби лїпше файку в огонь встромити, вічно колотив дим по хатї, єму нинї щось бракувало. Ба не від нинї товмила якась змора єго душу, не від нинї якась відьма страшна путала єму руки і ноги, морочила голову; ще від Воскресенія, ще від тої хвилї, як Василь Козодій сказав єго жінцї „пожди, чарівнице, я тобі покажу“ а єму „пожди, старий псе, я й тобі покажу,“ від того часу мов єго що підтяло; від того часу скілько разів взяв люльку до рук, тоту свою найдорожшу подругу, за котру, як мовляв часто, готов був і повісити ся, стілько разів звучали єму в ушах ті зловіщі слова „пожди старий псе, я й тобі покажу“ і переймали єго якимось невисловленим страхом. Надармо старала ся жінка розвести дурну тугу мужови, надармо потїшала Федора тим, що она колись всїх трох Козодоїв звяже посторонком на купу і так буде як у вівсяний сирий сніп праником гатити, коли посьмів би котрийсь напасти на хату, — нїчого така потїха Федорови не помагала.

Двері на остїж були отворені, дим що хвиля завертав ся з сїний до хати, Тациянна уже десять новин з села Федорови розповіла, цїлу купу огню на припечок вигорнула кочергою, щоби не пхав ся поміж горшки, не обпалив голову, навіть сама два рази витягла файку з грани, бо аж побілїла і цибух зачав горіти — а Федор все ще пік та й пік, говорив „не смакує, буду умирати“, аж навпослїд зиркнув до сїний, кинув люлькою під припічок і сам сїв на лаві під вікном.

Тациянна відсувала горшки, она не бачила що муж стовк люльку і сидить нї вмерлий нї живий.

— Чуєш ти дурним клопочеш ся — говорила она, глянувши на мужа — я тим Козодоям покажу, хиба би я не жила!

— А чому ви не мали би жити? — спитав хтось незнакомим голосом.

Тациянна Шапчиха аж тепер замітила в сїньох ненадїйних гостий: два ревізори, жандар, війт Лучка Дучка а за ними Василь Козодій, поставали в дверох за порогом, аж дим згус ся в хатї. Таких благовісників Шапки не надїяли ся, навіть і на сон їм щось подібного не приходило. Тациянна також змішала ся перед паничами. Она глянула глумливо на війта і присяжного, прибрала вид визиваючого суперника, показала пястук обом служителям громадским. Федор встромив очи в розбиту люльку, сидїв мов задеревілий на лаві.

(*Дальше буде.*)

Телєґрами „Буковини“.

З дня 27-го марця 1897 року.

Віденъ. В радї державній нинї перше засїдане. На запрошене президента мінїстрів обнимає Проскович предсїдательство після старшини віку і забирає слово.

Кольонія. Köln. Zeitung доносить з Канеї, що повстанцї стріляли на австрийску торпедову лодь; австрийцї відповіли огнем зі скорострільних гармат.

Атени. Архикнязь відложив в послїдній хвили свій відїзд до Тесалії на два три дни.

Канеа. Напад інсурґентів на твердиню Маляку позпочав ся вчера сильним огнем з гармат. Залога уступила до Суди. Турецкі кораблї в пристани Суди стріляли, щоби улегчити своїм війскам цафапе. Інсурґенти запалили Чікалерию. Прийшло до битви межи інсурґентами а Турками коло Нерокуру. Інсурґенти виперли Турків з укріпленя в Маляксї і підложили огонь, коли европейскі кораблї почали стріляти на них. Вистріли европейских кораблїв тревали 10 мінут. Напад інсурґентів на турецкий кордон коло Галепи відперто.

Атени. Ноту з протестами против бльокади Крети виготовило правительство і передало послам держав.

Канеа. Анґлійскі війска висїли на сушу в Кандиї а 400 российских вояків в Ретимнї.

Льондон. Після „Standard-а“ мав телеґрафувати намісник з Ерзерум минувшої суботи до правительства в Царгородї, що дві российскі дивізиї обсадили турецку границю в провінциї Карсї. Российский конзуль подав вияснене, що доконано тої осторожности в тій цїли, щоби забезпечити российску границю від заволоченя джуми, але намісник не уважає сю заяву вдоволяючою і просить о прикази можливих мір осторожности против того поведеня.

Канея. Австрийский воєнний корабель „Сателїт“ придержав при полудневім березї Крети грецкий почтовий корабель „Гера“ з мунїциєю і живностию вже по обвіщеню бльокади за єї нарушене. На покладї находили ся колишнїй президент грецкого сойму Ромас і посол Романос. Той сам „Сателїт“ подибав при пригірю Ґравоза грецку лодь, на котрій залога була цїлком обезсилена без провіянту і води. Обох кораблїв ескортував до заливу Суди. По відбутїм засїданю адміралів відпроваджено оба кораблї аж до грецкої области.

ЯЄЧКА

прядки шовковниці

(Seidenspinner)

перворядних родів: італїяньских, країньских і американьских має на продаж по 30 кр. за тисячку з пересилкою 45 кр. (деінде коштує тисячка найменьше 85 кр.)

Евген Якубович

учитель при карнім закладї в Станїславові.

Порад що-до плеканя гусїниці удїляю радо.

Чистий дохід призначую на будову „Народного Дому“ в Чернівцях.

„РУСКА БЕСЇДА“

в Чернівцях

має на складї отсї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛЇОТЕКА“

для молодїжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по **1 зр.** за річник, а всї 7 разом **6 зр.**

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна істория, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр

„Слова правди і науки“

з поезий Тараса Шевченка. Цїна 10 кр.

„25 повісток для чемних дїточок.“

32 сторін. Цїна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских дїточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На почтову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Біблїотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодиноку книжочку.

Замовленя приймає й редакция „Буковини.“

Хто хоче мати

добру і дешеву

МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за репарацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цїлий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по братньому.

З поважанем
В. Данилевич,
машинїст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. зелїзньчій (Banhofstrasse) ч. 26.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї,

загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиране:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою **Ріхтера Liniment з котвицею** і приньмати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

Відзначене на краєвій виставі в р. 1894 почетним дипльомом ц. к. мінїстерства торговлї.

Краєве товариство ткацке

„PRZĄDKA“

(ПРЯХА)

в Коросні

поручає Пов. П. Т. Публиці свого виробу чисто льняні звістні з доброти, ручно ткані

ПОЛОТНА КОРЧИНЬСКІ

від найгрубших до найтоньших веб і **біле столове** о взорі кістковім і адамашковім; також доставляє материялів на комплетні і найдешевші

ВИПРАВИ СЛЮБНІ.

Замовленя просимо надсилати просто до Коросна (почта, телеґраф і стация зелїзнича в місци).

Прібки і цїнники на жадане оплатно і відворотною почтою. (15—52)

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в лїтоґрафічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зор“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT

є на складї в друкарнї

„Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

Памятайте на Народний Дім

в Чернівцях!

В Чернівцях виходить уже тринайцятий рік руска ґазета

„БУКОВИНА“.

Від 1. сїчня 1896. року появляє ся она що дня кромі недїль і сьвят. Поміщає статї про справи буковиньскої Руси, але познакомлює читателїв також із справами Русинів в иньших землях руских. Дбає о добірні і цїкаві фейлетони і взагалї о материял такий, що обходить кожду руску родину. Що **„Буковина“** цїкава і для галицких Русинів, сьвідчить значне число передплатників єї в Галичинї. Передплата лише 10 злр. Адреса редакциї і адмінїстрациї *„Буковини“*: Чернівцї улиця Петровича число 2.

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателїв, гостий і публику, що я перебрав істнуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ҐАІНА

склад корінних товарів, вин і делїкатесів

(заснований 1812 р.),

а окрім того

АҐЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під моєю власною фірмою

СТЕФАН ҐАІНА.

При сїй нагодї складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостий **добірними товарами найлїпшого сорта, низькими цїнами і уважною услугою.**

Прошу о части замовленя і пишусь
з поважанем
Стефан Ґаіна.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях.

Перша на Буковинї

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улици Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і нїмецкій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солїдно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарнї!

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL